

Píseň: S109 – Amazing grace + modlitba; Oddíl k výkladu:
Zj 5

Milí,

na posledním setkání jsme se věnovali Zj 4. Jde o úplný začátek celého „vidění.“ Tak o velmi hutný, zhuštěný oddíl. Popisuje první „nebeskou scénu“ z okolí Božího trůnu. A takřka ve všem podivnou – včetně *vynechání* toho nejdůležitějšího, co je tam k vidění (dnešní oddíl!).

Tak už základní myšlenkou byl tento „popis“ vlastně úmyslně až *zavádějící* – aby o to překvapivější bylo zjištění Zj 5. Také proto bylo vše „popisováno“ výhradně *jako* něco, *podobné* něčemu – tj. jde o obrazy, připodobnění, metafory.

V centru byl nebeský trůn, a na něm někdo *jako* jaspis a karneol – v tehdejší vnímání kameny odhánějící zlé duchy i démony a uzdravující rány železem. Kolem trůnu byla smaragdová duha – snad zelená, ale drahokamy *nemají* jednoznačnou barvu. V takovém případě by šlo o barvu života.

Vždyť hle, jak to kolem nebeského trůnu *žije* – 24 starců, 4 bytosti, tolik zelené barvy. A jak obrovské zástupy hned ve Zj 5!

Starci pak vytrvale padali ze svých vlastních trůnů před trůnem Božím. Klaněli se Bohu a odkládali před ním své koruny. Už význam jejich počtu je nejasný – ale zřejmě úmyslně.

Protože stejné platí i pro ty čtyři bytosti. Každá úplně jiná. Každá strašidelná („pokrytá očima!“). Jde o čtyři světové strany? Různá náboženství? Všechno stvoření – divoká zvířata, hospodářská, ptactvo a člověk (ale chybí mořští živočichové!)?

To vše je zřejmě *záměrně* nejednoznačné. Explicitně *nejde* o deskripci ani popis. V centru byly *činy* těch přítomných (bohoslužby! Srv. předchozí dopisy!)

A to hlavní, co je u trůnu vidět, zní až v dnešní kapitole.

Bůh

Dnešní oddíl okamžitě soustředí pozornost opět na *Boha*. Opět trochu paradoxně – o něm se právě skoro nic z celého vidění nedovíme. Tím méně právě pohledem.

Tak i tentokrát – ačkoli o jeho podobě nevíme nic, zato kolem něj šlehají blesky. Ale *najednou* vidí Jan v jeho ruce nějakou knihu. A jak detailně – v pravé ruce, se sedmi pečetěmi! A dokonce, opět paradoxně, vidí také *obsah* té knihy – ačkoli je zapečetěná – je *celá* popsaná. Ale zároveň *vůbec nevíme*, čím.

Pravá ruka je dodnes srozumitelný obraz nejčestnějšího místa. Toho, kdo má největší důvěru. Obraz „být hoden.“ Vždyť to byla hlavní identifikace Boha – je třikrát svatý a *jediný* hoden slávy i moci. Důležitost *knihy* se pak bude opakovaně vracet – vždyť řecky se řekne *biblion!* (dosl. spíše „svitek“)

O to opět paradoxnější je pokračování: Mocný anděl se *hned* ptá, kdo *další* je hoden vzít tu knihu – od *jediného*, který je hoden?!

Tak opět bombarduje „Bible“ lidskou normálnost, logiku, přirozenost *Bohem*. A buď se Jemu přizpůsobíme – a porozumíme – nebo budeme sice trvat na svém, ale zcela mylně.

Nikdo není hoden

Jenže ouha – hned se dovídáme, že *nikdo* není hoden tu knihu vzít. Nikdo. Ani na nebi, ani na zemi – a dokonce ani v *podsvětí!* I tam tedy hledali nebešťané „hodného!“ Jak tíživý začátek celého vidění – i nebesa jsou *zvědavá* na obsah Božího svitku, Boží *Bible*. Ale *ani* v nebesích není *nikdo*, kdo je hoden.

Tomu odpovídá také Janova reakce: Veliký pláč, dosl. *mnohý*. V nebesích, v ráji – je pláč! A bude tomu tak i ve Zj 21+22. Jak jinak by mohl Hospodin stírat něčí slzy z očí?

Situace je pak o to tíživější, že v římském právu se sedmi pečetí zapečetěovala *závěť*. To je tedy žánr této neotevřitelné knihy. Možná by tedy bylo lepší takovou neotvírat (srv. následující kapitoly!)?

A do této tíživé, *neřešitelné* situace vstupuje *stařec*. Ne mladý, perspektivní, plný života – ale jeden z těch starců v bílém rouchu. A do situace vstupuje *slovem*: Neplač. *Lev* zvítězil!

A to lev z pokolení Judova – zde už poučení začínají tušit jeho identitu. A pak: Potomek Davidův. *On tuto knihu otevře.*

Takovouto „útěchou“ (?) tedy přerušil bohoslužby před Boží tváří.

Beránek

A hle, *najednou* Jan vidí, že celou dobu je u toho trůnu ještě něco. Ještě někdo. Tak nepatrný, že není vidět mezi blesky a hromy, starci ani bytostmi.

Beránek. Beránek, *ten obětovaný*. To má být ten lev – Judův, Davidův potomek? Ten může otevřít popis lidských dějin z *Boží* perspektivy – ten obětovaný? Vždyť nic jiného se o něm nedovídáme! Neměl by to být vítěz, někdo úspěšný, úžasný, mocný, skvělý?

Ne. *Ten obětovaný*. Je *jediný*, kdo je hoden. A *nikdo* jiný. Čímž se také nenápadně dovídáme, že *musí* být jedné podstaty s Tím na trůnu. Tím silněji, že dosl. je tento beránek ř. sfadzó = *poražený*, jako se „poráží“ dobytek (Ex 12, 6). Ale shodně s češtinou také v přeneseném smyslu. Opět o to silnější *paradox* pro lidské vnímání! Beránek *není* obětovaný, je *poražený*. Je to angl. loser.

Také tím vším se Zj radikálně odlišuje od apokalyptických spisů. Ty si nárokují *božské* porozumění lidským dějinám. Zj to odmítá. Naopak zdůrazňuje: *Jen* Bůh sám ví – i kdyby ve svém Synu. V našem světě a našimi prostředky *není* dostupné žádné řešení ani základních problémů lidské existence, tak ani dějin.

A pokud by toho o Beránkovi bylo málo podivného, tak stejně i pokračování: Měl sedm rohů a sedm očí – opět jak *odpudivý*, strašidelný obraz! Opticky je i tento beránek vlastně *zrůda*, obluda. Však je také *ještě blíže* trůnu než všichni ostatní.

To vše opět tím silněji, že ty oči jsou ty sbory, kterým byly adresovány ty dopisy (tak jsou důležité!). Tj. *ty* sbory, které *všechny* měly *zásadní* problémy! Všechny byly buď rozbité, dysfunkční, Beránku z nich bylo na zvracení, na vyměření... také proto Jan pro jistotu *rovnou vysvětluje*, co ty oči znamenají.

Protože *takovýma* očima hledí Beránek na svět. Očima rozbitého lidství, které je na pokraji vymření.

Rohy jsou pak tradičním biblickým symbolem moci a vlády (tak i dál). A zde opět paradoxně: Beránkovou, Kristovou mocí jsou ty *rozbité*, ubohé sbory.

Latinsky: Victor quia victima. Vítěz, *protože* oběť. Beránek vyhrál prohrou. Bůh vyhrál prohrou.

Ten jediný je hoden přistoupit k Bohu (ostatní *nepřístupí!*) a *přijmout* bibliion z Boží pravice. A toto „přijetí“ je pak popsáno tvarem, který čeština už nepoužívá ani neumí – tzv. perfektum. Tuto knihu tedy Beránek nejenom přijal, ale *ještě stále ji má*. Tj. nikdo mu ji nevyrvál, neukradl. A ani on sám ji nezhodil, neodložil, nevrátil – ačkoli *hle*, co tam je psáno (od další kapitoly).

Reakce

A co se nestalo – spustila se masivní řetězová reakce. Ale opět *jiná*, než očekáváme: Nepřišla radost, jásot, hostina, oslava. Přišlo *padnutí na kolena* – tentokrát před Beránkem. Tj. starci mu projevili *stejnou* úctu jako Bohu.

A *najednou* nemají koruny. Zato mají loutny (dosl. kithary) a zlaté nádoby naplněné vůní kadidla. K čemu jsou jim tedy loutny, když v druhé ruce mají nádoby? A proč zrovna kadidlo – copak je Beránek šifra pro Krista, ř. Christos, hebr. mašijacha, česky Pomazaného, jak byl uváděn v úřad také kněz?! *Tak* dlouhé řetězce symbolů užívá Zj běžně!

Tak Zj připomíná, na co lidé dodnes zapomínají: Ježíš není „jen“ Král, je také *Kněz*. Který obětoval *sám sebe*. A tak *ten*, který nejenom, že slyší naše modlitby. Ale také se *za všechny bez ustání přimlouvá!*

Upřesnění, že jde o modlitby *Božího lidu*, pak přidává na tíživosti situace: Jde o doby strašných pronásledování křesťanů a židů. Pronásledování brutálních a krvavých, při kterých umírali i po tisících. *Takovou* vůni předkládají Bohu v nebesích!

A poté *zpívají*: Beránek je hoden, *protože* byl obětován, dosl *poražen*. Tj. opět přichází „pro jistotu“ vysvětlení toho

nejhlavnějšího. *Protože Ježíš vykoupil všechny lidi (!), a protože tak učinil svou bolestí, utrpením, prohrou a smrtí, proto je jako jediný hoden.*

Kdo jiný byť pomýšlel na svou oběť, na svou *prohru*, pro spásu *všech a každého* – i pro ty nejhorší z nejhorších?

Ani na tom však neměl ani Bůh ani Beránek dosti. Kromě vykoupení přidal ještě něco navíc – spásu. Zde v obraze *královského kněžstva*. Totiž v plném významu slova mašijach = christos = Kristus. Nejen král, ale i kněz. Nejen kněz, ale také král. Ačkoli *právě* biblická náboženství *správně a bez výjimky* odmítají spojení těchto funkcí – na zemi. *Bůh* jediný tyto funkce *správně* spojuje.

Tak se *změnily* nebeské bohoslužby: Je zpívána *nová píseň* (Ž 98!). Pro *takovou oběť*, porážku Beránka. Který i po tom všem dál v nebesích *slouží* – otevírá knihu soudu, dějin, Božího pohledu na lidský svět. A tak jsou do nebeské liturgie začleněny také modlitby *pronásledovaných* pro víru v *tohoto* Boha a Beránka.

Vláda

Toto „královské kněžstvo“ pak má nějak vládnout. Na jednu stranu podivně – právě lidské vlády jsou přece zdrojem mnoha nejzávažnějších problémů, i jejich příznakem. Právě kněží přece *nemají* vládnout.

Na druhou stranu jde o další připomenutí nejstarších a nejzákladnějších starozákonních oddílů: Gn 1. Člověk má vládnout nad Božím stvořením, ale jako *Boží obraz*. K němuž jsme stvořeni. *A tímto* je to naplněno – když budeme královským kněžstvem. Což můžeme *výhradně* následováním příkladu Ježíše Krista.

Tak nejde o politicko-mocenské rozhodování. O vymýšlení dobrých zákonů a sociálních politik a hlídání ekonomie. Jde o *oběť*, o *sebeoběť*. Pro záchranu *všech* ostatních.

Tak o *pravý opak* lidského pojetí vlády: Kdo vládne, vymýšlí úkoly a práci pro ostatní. Navíc takové, které sám *nedělá*. Jak to opět připomínají už evangelia (např. Mk 9, 35 + 10, 42-45).

Další „nevnímaní“

Obrácenost celé nebeské situace ve srovnání s pozemskou je pak umocněna dalšími skutečnostmi, které Jan *neviděl*. Ačkoli na ně celou dobu hleděl. Po nevnímaném Beránkovi jsou to tisíce a *statisíce* poslů, andělů. Jak je mohl Jan *nevidět*?!

Protože tak slepý a hluchý je člověk. I když jsme „ve vidění“ a „v nebesích.“ Co potom na zemi?

„Tisíc“ je pak dodnes spíše obrazem nepředstavitelného množství. Jak velká je hromada tisícovky jednokorun? Dosl. jich pak bylo „myriády myriád“ a „chiliady chiliad.“ Prvnímu rozumíme dodnes – i v řečtině jde o *nespecifikované* množství. Druhé, chillas, pak znamená tisíc. Tj. tisíce tisíců – miliony? (Jak *podměrečný* je ekumenický překlad!)

A tyto miliony a miriády nebešťanů se *shodují* s Bohem, starci i bytostmi: Beránek je hoden! *Ten obětovaný*, dosl. *ten poražený*, je hoden přijmout moc, bohatství atd. Tím také pokračuje sjednocení Krista s Bohem.

Závěr

A pak nastalo nejabsurdnější: *Všechno stvoření* se přidalo. *Ti všichni*, kdo nejsou, nebyli a *nebudou* hodni, se přidali: Tento je – a je to *Bůh* Otec a jeho Syn! Ne my! Přidali se všichni na zemi. Všichni v moři – démonské oblasti. A dokonce všichni pod zemí. Tj. všichni z *podsvětí*, z *pekla* (!), se přidali k *nebeskému* chvalo zpěvu. *Že někdo jiný* je jako Bůh. Je Bohem. Je královským knězem. A kněžským králem.

A poslední slovo patří těm bytostem – na konci přece *nejvíce* záležití. A tak je jím pouhé: Amen. Tedy: Potvrzujeme, souhlasíme – (a vy, posluchači, se také přidejte, jako když slyšíte jindy amen!).

A starci dál pokračují v nebeské liturgii – v padání na kolena a klanění se. Jako by se vlastně nic nezměnilo. Nebo se s tím celým dopředu počítalo?

Píseň: S115 – Jdou, stále jdou se zprávou + **modlitba Páně**
Rozhovor